

**BIBLIOTECA DIGITALĂ – O CALE DE PROMOVARE
A PUBLICAȚIILOR ȘTIINȚIFICE INSTITUȚIONALE
ȘI DE AUTOR**

**DIGITAL LIBRARY - A WAY TO PROMOTE INSTITUTIONAL SCIENTIFIC
PUBLICATIONS AND THE AUTHOR**

Varvara GANEA¹

Abstract: Biblioteca Digitală formează o parte integrantă a serviciilor Bibliotecii Științifice USARB, aplicând noi tehnologii pentru a oferi acces la colecțiile electronice.

Cuvinte cheie: arhive on-line, platforma Dspace, documente full-text, Biblioteca Digitală.

Abstract: The Digital Library is an integral part of the services of the USARB Scientific Library, applying new technologies to provide access to electronic collections.

Keywords: online archives, Dspace platform, full-text documents, Digital Library

O bibliotecă digitală este o colecție online de obiecte digitale, de calitate ireproșabilă, create sau colectate și gestionate în conformitate cu principiile acceptate pe plan internațional și accesibile într-o manieră coerentă și durabilă, susținută de servicii necesare pentru a permite utilizatorilor recuperarea și exploatarea resurselor.

(Manifestul IFLA/UNESCO pentru Bibliotecile Digitale, din 22 august, 2018)

Depozitul instituțional Biblioteca Digitală (<http://tinread.usarb.md:8888/jspui/>) al Bibliotecii Științifice a USARB este o arhivă online de colectare, prezervare și diseminare a copiilor digitale a curriculumurilor realizate de cadrele didactice ale Universității de Stat “Alec Russo” din Bălți și a unore lucrări în format electronic semnate de autori din afara instituției.

Scopul serviciului digital: augmentarea vizibilității rezultatelor cercetărilor universitare, dezvoltarea investigațiilor interdisciplinare.

Scurt istoric

Termenul de *Bibliotecă digitală* a fost utilizat pentru prima dată în anul 1988 într-un raport al Corporației pentru Cercetarea Inițiativelor Naționale (*Corporation for National Research Initiatives*). Ulterior, a fost popularizat (1994) de către Inițiativa Bibliotecilor Digitale (*Digital Library Initiative*). La nivel european,

---

¹ Bibliotecară, Serviciul Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale. Catalogare. Indexare, BȘ USARB, ganea.varvara@gmail.com

Tradiție și noi paradigme de cercetare în biblioteconomie

grație mai multor inițiative, este încurajată ideea de creare a conținuturilor digitale și constituirea de baze de date pentru o mai bună diseminare a informației, pentru a permite utilizatorilor accesul online la resurse informaționale.

Păstrarea și protecția patrimoniului cultural este recunoscută de Convenția UNESCO din 17 octombrie 2003. Scopul Convenției a fost salvagardarea patrimoniului cultural imaterial *Prin salvagardare se înțelege măsurile vizând asigurarea viabilității patrimoniului cultural imaterial, cuprinzând identificarea, documentarea, cercetarea, prezervarea, protecția, promovarea, punerea în valoare, transmiterea, în special prin intermediul educației formale și nonformale, precum și revitalizarea diferitelor aspecte ale acestui patrimoniu.* (Convenție din 17 octombrie 2003 pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, Cap. I: Dispoziții generale, Art. 2, punctul1)

În Biblioteca Științifică a USARB, Biblioteca Digitală a fost lansată în anul 2006 cu activitatea de atașare a documentelor full-text la baza de date Tinlib și posibilități de regăsire în Web Opac.

Din luna mai 2019, a fost instalată versiunea DSpace 6.3, structurată în 5 comunități și 27 colecții. Conform solicitărilor, accesul către conținutul Bibliotecii digitale a fost restricționat. Metoda de autentificare permite acces necondiționat la resursă doar din campusul universitar, accesările din exterior necesitând logare pentru vizualizarea înregistrărilor atașate, metadatele fiind în acces deschis.

Tradiție și noi paradigme de cercetare în biblioteconomie

Misiune:

Principala **misiune** a acestui proiect este de a promova și a oferi acces direct la textele integrale ale resurselor de informații electronice.

Principalele obiective:

- extinderea accesului la rezultatele cercetărilor științifico-didactică universitare și la lucrările în format electronic ale autorilor din afara instituției;
- creșterea transparenței și eficientizarea comunicării științifice;
- promovarea imaginii instituției universitare și a cercetătorilor;
- crearea evidenței publicațiilor și autorilor în funcție de diverse criterii;
- asigurarea încrederii pentru autori de a-și plasa documentele în format electronic într-o arhivă bine organizată;
- îmbunătățirea abilităților educaționale și sociale;
- alinierea la standardele în continuă re-elaborare;
- prezervarea pentru acces pe termen lung la informația deja stocată, etc.

Funcționalitatea bibliotecii digitale

Arhiva instituțională *Biblioteca Digitală* are câteva componente funcționale:

- **achiziție** - obiecte fizice în reprezentare digitală;
- **management** - include administrarea metadatelor și a conținutului (indexare pentru regăsire rapidă, integritatea datelor și a metadatelor), administrarea identităților digitale;
- **acces** - include administrarea comunicării datelor, securitate, conștientizarea contextului;
- **distribuție** - include suportul pentru infrastructura IT necesară.

Instituția bibliotecară a USARB și-a asumat responsabilitatea:

- să gestioneze și să păstreze documentele electronice în conformitate cu prescripțiile formulate în legislația privind dreptul de autor și drepturile conexe;
- să asigure procesul de creare și dezvoltare a arhivei instituționale în calitate de executant;
- să recepționeze documente/informații de la autori în scopul plasării acestora în Biblioteca digitală;
- să realizeze procesul de arhivare a documentelor în Biblioteca digitală;
- să asigure funcționarea software-ului, suportul tehnic și prezervarea publicațiilor electronice;
- să asigure accesibilitatea și sustenabilitatea de-a lungul timpului;
- să promoveze acest produs informațional pentru toate categoriile de cercetători.

Tradiție și noi paradigme de cercetare în biblioteconomie

Documentele digitale publicate trebuie să satisfacă un grad minim de **calitate**. Astfel: *documentul digital trebuie să aibă aspectul și conținutul aproape de cel al documentului original; să permită navigarea ușoară în conținut; să permită căutarea în conținutul său; să permită un acces ușor la cuprins...*

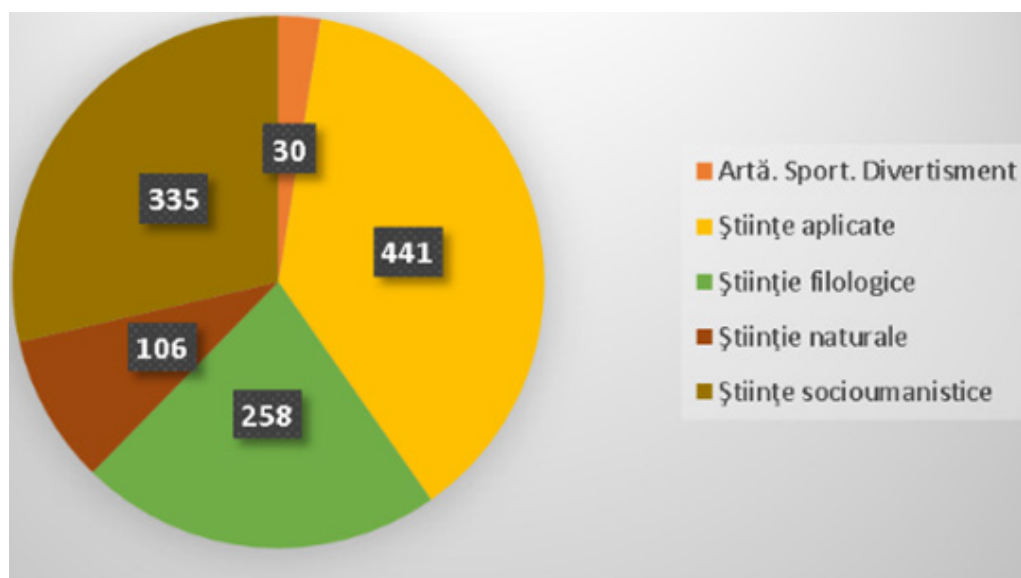
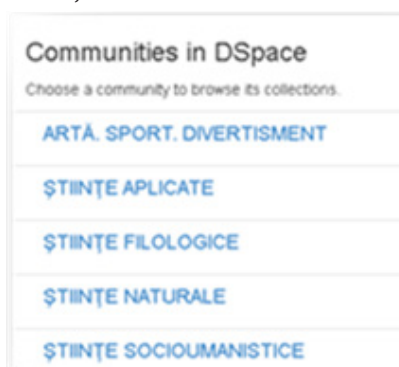
Practicile de catalogare respectă standardelor recunoscute, se bazează pe reguli comune de indexare pe subiect.

Organizată anterior pe domenii de științe conform Clasificării Zecimale Universale și formatată ca text, Biblioteca Digitală este restructurată în comunități și colecții pe platforma DSpace, versiunea 6.3 - o aplicație software cu acordul dreptului de autor, plasate sub licența Creative Commons Attribution, destinată organizațiilor academice, non-profit, dar și celor comerciale, pentru realizarea și gestionarea depozitelor digitale. Documentele digitale se pot utiliza în mod gratuit pentru cercetare, studiu individual cu scop informativ și educativ.

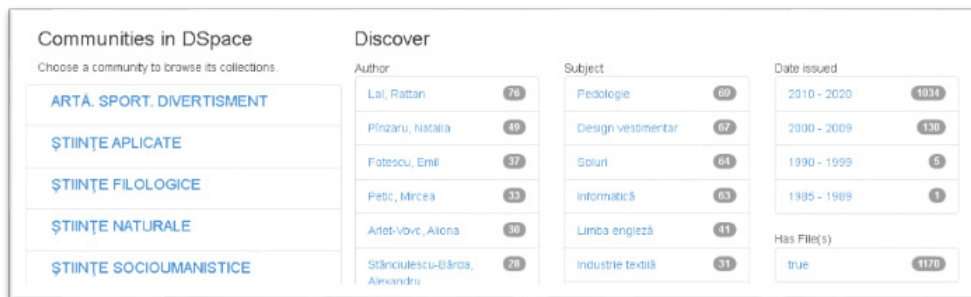
Depozitul digital este organizat ierarhic și este constituit din 5 comunități: **Artă. Sport. Divertisment; Științe aplicate; Științe filologice; Științe naturale; Științe socioumanistice.**

Numărul de documente indexate pe comunități (la data de 01.12.2020):

Prioritatea, după numărul de publicații, este deținută de comunitatea **Științe aplicate** cu colecțiile: *Agricultură* – 116, *Desen tehnic* – 24, *Informatică* – 106, *Tehnică. Tehnologii* – 195.

Arhivarea documentelor

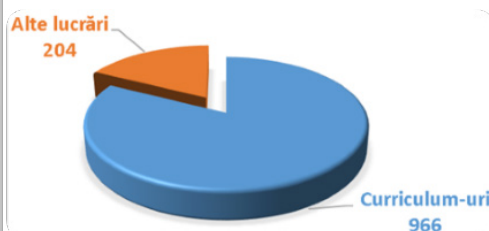
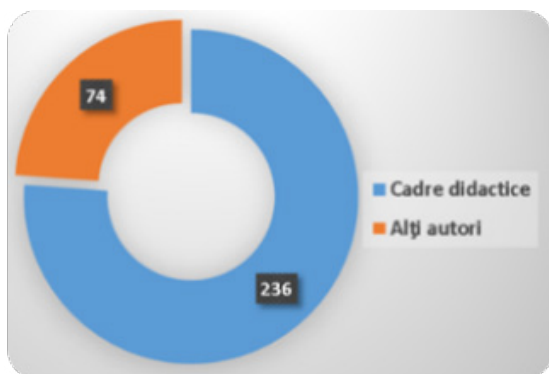

Procesul de arhivare a informației necesită o atenție sporită. Resursele informaționale vor fi păstrate pe termen nelimitat, conform standardelor în vigoare naționale și internaționale, luându-se în considerație aspectele legate de proprietatea intelectuală prin asigurarea accesului la conținutul acestora.

Informația este stocată prin mai multe etape: pregătirea documentelor, care trebuie să fie prelucrate din punct de vedere tehnic (salvare PDF, tehnoredactare), descrierea bibliografică a documentelor în conformitate cu standardele în vigoare, alcătuirea cuvintelor-cheie; arhivarea propriu-zisă, care și ea trece prin câteva etape.

Colecțiile sunt create, gestionate devenind accesibile, astfel încât acestea să fie ușor și economic de utilizat de către toți utilizatorii. Identificarea documentelor electronice se efectuează prin selectarea **comunității, colecției, autorului, titlului, cuvintelor- cheie sau data publicării**.

Biblioteca digitală conține 1170 de resurse informaționale. 83 % din totalul documentelor constituie curriculum-urile cadrelor didactico-științifice a USARB și 17 % - licrările în format electronic ale autorilor din afara instituției. 310 autori și-au plasat documentele în arhiva instituțională.

Tradiție și noi paradigme de cercetare în biblioteconomie

Colecția Bibliotecii Digitale este un sistem de acces unic, inclusiv, sistemul de referințe și de căutare, sistemul de clasificare și de indexare cu o interfață unică.

Autorii oferă Bibliotecii, din propria inițiativă, documente pentru a fi arhivate și accesate ulterior.

Analiza Statisticii Bibliotecii Digitale pentru perioada 24.05.2019 – 01.12.2020 înregistrează următoarele rezultate.

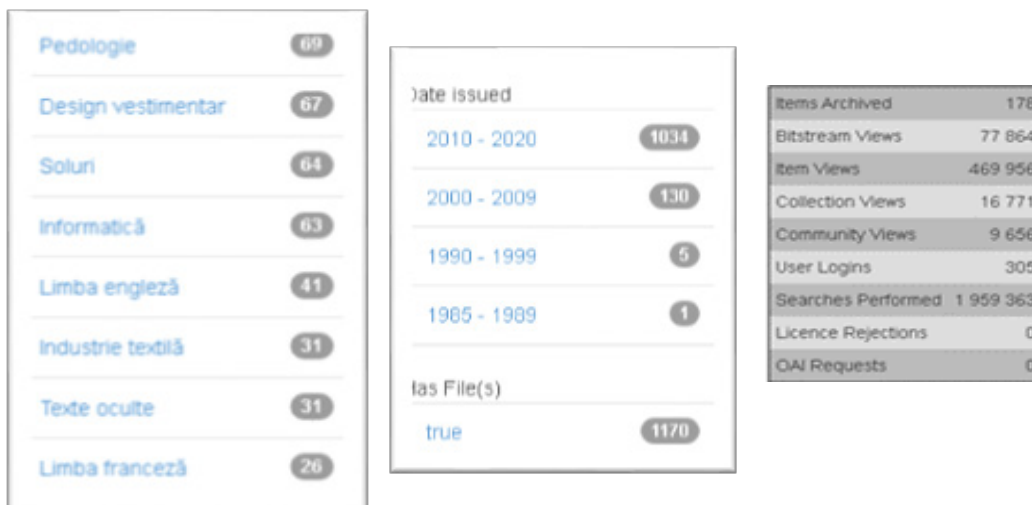
S-au efectuat 1 959 363 căutări.

Regăsirea informației se efectuează și prin formularea *cuvintelor-cheie* sau *data publicării*.

Cuvintele-cheie Pedologie, Design vestimentar, Soluri, Informatică etc. sunt cele mai solicitate în identificarea documentelor în Biblioteca Digitală.

Conform statisticii din totalul de 1170 de documente indexate, 1034 sunt publicate în anii 2010-2020.

În Comunitatea *Științe filologice*, colecția *Literatură*, sunt indexate 49 de lucrări artistice, care includ proza română, engleză, franceză, germană, irlandeză, austriacă, japoneză etc. (traducere în limba română). Lecturarea acestor lucrări au un efect pozitiv asupra oricui, mai ales, în perioada de izolare.

Tradiție și noi paradigme de cercetare în biblioteconomie

2020	Rabban Bar Șawma. Pelerinaj în Cuvânt : Roman de călătorie pentru tineri : Volumul 1	<i>Dobre, Valentin-Claudiu I.</i>
2020	Povestiri din Orient : (tălcuite în versuri pentru cei mici) : Volumul 1: Mul-an, muzica stelelor cerului și monologul scepticului	<i>Dobre, Valentin-Claudiu I.</i>
2015	Aventurile baronului Münchhausen	<i>Bürger, Gottfried August</i>
2014	Blândețea nopții	<i>Fitzgerald, Francis Scott</i>
2016	Memorii de război: Amintiri din luptele de la Turtucaia. Pirin Planina: (episoduri tragice și comice din captivitate)	<i>Topîrceanu, George</i>
2011	Amintiri din Junimea	<i>Negruzzi, Iacob</i>
2014	Marele Gatsby	<i>Fitzgerald, Francis Scott</i>

Topul celor mai solicitate lucrări:

Omni și limbajii său - Studii de filozofie a limbajului, teorie a limbii și lingvistică generale (Coșeriu, Eugeniu) (123456789/1122)	590
Curriculum universitar la unitatea de curs Psihologie generală - Ciclu I - studii superioare de licență. Codul și denumirea domeniului general de studii: 031 Științe sociale și comportamentale. Codul și denumirea specialității: 0313.1 Psihologie - Forma de învățământ: Învățământ cu frecvență (Prițcan, Valentina) (123456789/839)	500
Curriculum la unitatea de curs Aplicații generice - Ciclu I, studii superioare de licență. Codul denumiri domeniului general de studii: 44 Științe exacte. Codul și denumirea specialității: 444.1 Informatică - Forma de învățământ: cu frecvență redusă (123456789/47)	480
Curriculum la unitatea de curs Aplicații generice - Ciclu I, studii superioare de licență. Codul denumiri domeniului general de studii: 44 Științe exacte. Codul și denumirea specialității: 444.1 Informatică - Forma de învățământ: cu frecvență (Cabac, Valeriu) (123456789/45)	480
Curriculum la cursul normativ universitar "Bazele electrotehnicii și lucrări de montaj" pentru specialitatea Educația tehnologică, facultatea Tehnică, Flocș, Matematică și Informatică - Forma desfășurată și scurtă - Învățământ cu termen redus (Abramciuc, Valeriu) (123456789/46)	464
Curriculum la disciplina Limba engleză I (Condrat, Viorica) (123456789/898)	460
Curriculum pentru unitatea de curs Abordarea prin competențe a procesului de învățământ pentru specialitățile "Didactică disciplină" - Ciclu I, studii superioare de masterat. Învățământ cu frecvență (Cabac, Valeriu) (123456789/62)	456
Curriculum pentru unitatea de curs Tehnologii de prelucrare I (Tehnologii de prelucrare a lemnului) - Ciclu I, studii superioare de licență, învățământ cu frecvență. Specialitatea Educația tehnologică (Clim, Tudor) (123456789/883)	450
Curriculum la unitatea de curs "Managementul strategic al resurselor umane" - Ciclu II, studii superioare de master. Codul și denumirea domeniului general de studii: 31 Științe politice. Codul și denumirea specialității: „Managementul administrației publice” - Forma de învățământ: cu frecvență (Movilă, Irina) (123456789/243)	450
"Personalitatea integrală - un deziderat al educației moderne", conferință științifică internațională (2010 - Chișinău) (123456789/1049)	450

Promovarea Bibliotecii digitale, pentru comunitatea academică, s-a realizat pe parcursul anilor, în mare parte, în cadrul activităților științifice: *Săptămâna Internațională a Accesului Deschis la Informație, Săptămâna Educației Deschise, Lunarul studenților de la ciclul I de instruire / Masterandului / Doctorandului, Zilele catedrelor, Cursului Bazele Culturii Informației...*

Beneficiile Bibliotecii digitale:

- Colecția Bibliotecii digitale conține documente de calitate ireproșabilă
- Este un flux de documente fluidizat: import, căutare, regăsire
- Oferă acces controlat la arhivă
- Este un singur sistem de gestionare securizată a documentelor arhivate
- Crează și permite vizualizarea rapoartelor
- Oferă acces simultan pentru toate tipurile de utilizatori.

Concluzii

Proiectul Biblioteca Digitală, care a implicat timp și efort intelectual, este o realizare pentru întreaga comunitate. Accesul egal la tezaurul cultural și științific

Tradiție și noi paradigme de cercetare în biblioteconomie

este dreptul fiecărei persoane și contribuie esențial la promovarea cu succes a procesului didactic și de cercetare, a formării culturii generale, nu numai pentru generația prezentă, dar și pentru cele ce vor urma.

Biblioteca Digitală, parte integrantă a serviciilor de bibliotecă, oferă acces la colecțiile digitale. Bibliotecarii stabilesc și furnizează **criteriile de regăsire** a informației (criterii derivate din analiza solicitărilor comunității deservite, din misiunea și obiectivele bibliotecii, din cunoașterea modalităților și formelor de construcție și comunicare a informației), asigură selectivitatea regăsirii ei etc.

Biblioteca Științifică USARB operează cu servicii digitale, inclusiv și Biblioteca Digitală, care *deschid o nouă cale către universul cunoașterii și al informării...* (Manifestul IFLA/UNESCO pentru Bibliotecile Digitale). Astfel, Biblioteca devine un factor determinant pentru toate categoriile de utilizatori (studenți, masteranzi, doctoranți, cadre didactice, cercetători...), organizând și punând la dispoziție servicii noi informaționale, având și rolul de mediator în organizarea accesului la informații. Biblioteca, asigură securitatea, confidențialitatea, integritatea, disponibilitatea și autenticitatea documentelor.

Misiunea principală a Bibliotecii Digitale este de a dezvolta, organiza, conserva, cerceta, accesibiliza și de a pune în valoare patrimoniul documentar universitar în scopul susținerii informării, studiului, cercetării și educației.

Cele mai mari biblioteci digitale și portaluri din lume:

- World Digital Library (WDL)
- Europeana
- Научная Библиотека «Киберленинка»
- IQLibrary
- Discovery
- Library of Congress
- The European Library
- The British Library
- Global Ethics Net
- Biblioteca electronică Bookboon
- Colecția Digitală ASME
- WorldCat
- Gallica
- ROAR
- DOAJ
- Consorțiu interuniversitar pentru cercetări politice și sociale
- WorldPress.org
- eLibrary.ru
- Электронная библиотека: Библиотека диссертаций
- National Geographic

Tradiție și noi paradigme de cercetare în biblioteconomie

- Moldavica – Biblioteca Nationala Digitala a Moldovei
- Dacoromanica – Biblioteca Digitala a Bucureștilor
- Biblioteca Nationala Digitala a Romaniei
- Biblioteca Digitala Universala
- Moldova Europeana — Biblioteca Digitala Europeana
- Biblioteca Digitala a ASE Romania
- Biblioteca Digitala Globala
- Biblioteca Digitala Globala de Etica
- Initiativa Bibliotecilor Digitale a Comisiei Europene
- Biblioteca electronica „KODEKS”
- Biblioteca virtuala romaneasca
- E-books, Universitatea din Bucuresti...

Referințe bibliografice:

1. OSOIANU, Vera. *Biblioteca în era internetului: tendințe și prognoze* [online] [citat 17.10.2015]. Disponibil: http://www.slideshare.net/nice26/biblioteca-n-era-internetului-27910845?qid=37dcbe80-2a06-4fba-8a7f12dfd16e9d7e&v=qf1&b=&from_search=1
2. PETRE, Diana Ioana. Bibliotecile în mediul online. Promovarea activităților și a proiectelor prin intermediul rețelelor de socializare. In: *Biblioteca*. 2013, nr. 6, pp. 191-192.
3. POPESCU, Stela. *Instrumentele moderne de informare* [online] [citat 17.10.2015]. Disponibil: <https://ru.scribd.com/doc/260281257/Instrumente-Moderne-de-Informare-1>
4. *REGULI pentru materialele audiovizuale și multimedia din biblioteci și alte instituții*. Secțiunea IFLA pentru Materiale audiovizuale și multimedia ; trad. în limba română de Daniela ION. Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” București, Serviciul Catalogare ; control șt. al traducerii: Hermina ANGHELESCU. [Haga, 2004].
5. STAVER, Mihaela. *Biblioteca universitară în viața virtuală a studentului* [online] [citat 17.10.2015]. Disponibil: http://www.slideshare.net/libruniv/biblioteca-universitara?qid=cf566ae3-04d9-4f13-bf70-01741938dfe7&v=qf1&b=&from_search=2
6. TÎRZIMAN, Elena. Bibliotecile în era digitală – provocări, mutații, perspective. In: *Librăria*, 2008. pp. 26-38 [online] [citat 12.11.2020]. Disponibil: <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A19382/pdf>
7. АБРОСИМОВ А. Г. *Электронные библиотеки научных и образовательных ресурсов*. Казань, 2008. 78 p.
8. http://www.bibnat.ro/dyn-doc/publicatii/Revista%20Biblioteca%205_2020_site.pdf